

Merja Mäkisalo-Ropponen sd

Kirjallinen kysymys vanhuspalveluiden ohjeistuksesta kunnissa

Eduskunnan puhemiehelle

Vanhuspalveluiden tila Suomessa on jatkuva keskustelunaihe. Väestön ikääntymisen vuoksi tulevaisuudessa apua tarvitsevan vanhusväestön määrä lisääntyy. Samalla kun resursseja vanhus-tenhoitoon tarvittaisiin yhä enemmän, yhteiskunnan taloudellinen liikkumavara kapenee. Vanhuspalvelulaki on ollut meillä voimassa jo yli kuusi vuotta, mutta sen kirjauksia tulkitaan yhä kirjavasti eri kunnissa eri puolilla Suomea.

Kunnat ovat itsehallintoonsa perustuen itsenäisiä toimijoita, joilla on lakisääteinen velvollisuus sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen asiakkaiden tarpeita vastaavalla tavalla voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Kuitenkin edelleen kunnissa vanhuspalvelulain edellyttämiä vaatimuksia tulkitaan toisistaan poikkeavalla tavalla, mikä paitsi vaarantaa vanhusten oikeanlaisten palveluiden saatavuuden myös loukkaa heidän oikeusturvaansa.

Esimerkiksi osassa kunnista vartijat ovat alkaneet hoitaa vanhusten turvpuhelinkäyntejä koulutetun hoitohenkilökunnan sijaan, vaikka Valvira on ottanut selkeästi kantaa siihen, että vartijat eivät voi tehdä hoito- ja hoivatyötä eikä heillä ole edellytyksiä tehdä asiakkaan kotona tilanearviota.

Kun kotona oleva asiakas on esimerkiksi kaatunut, tilanne vaatii aina sosiaali- ja terveysalan koulutuksen saaneen henkilön tilanearvioinnin. Kysymys ei ole siis pelkästään henkilön ylös nostamisesta. Esimerkiksi hädissään olevan muistisairaan rauhoittaminen vaatii ammattitaitoa, jota vartijoilla ei ole.

Vanhustyö on ihmisten henkilökohtaista kohtaamista, heidän terveydentilansa arviointia ja hoitotoimenpiteitä, joissa tarvitaan koulutettuja ammattilaisia. Näin voidaan parhaalla mahdollisella tavalla tukea ikäihmisiä kotona asumisessa terveydentilanteen sen salliessa. Pidemmällä aikavälillä kotona asumisen tukeminen ja vanhusten toimintakyvyn ylläpitäminen ovat niin inhimillisesti kuin kansantaloudenkin kannalta tärkeitä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä ikäihmisten kotihoidon vaatimusten selkeyttämiseksi, ettei virheellisiä tulkintoja esimerkiksi kotihoidon asiakkaan luona käyvien henkilöiden koulutusvaatimuksista enää tule ja kaikki ikäihmiset saavat tarvitsemansa ja lain edellyttämät hoivan ja palvelut asuinpaikasta riippumatta?

Kirjallinen kysymys KK 794/2020 vp

Helsingissä 23.10.2020

Merja Mäkisalo-Ropponen sd